

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ І МАРКЕТИНГУ**

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА МАРКЕТИНГУ В
АГРАРНОМУ БІЗНЕСІ»**

05-06 жовтня 2023 року

м. Дніпро - 2023

УДК: 338.43:339.138(082)

Зареєстровано в Українському інституті науково-технічної експертизи та інформації
(*посвідчення №525 від 01 грудня 2022 р.*)

Організатори конференції: Дніпровський державний аграрно-економічний
університет, факультет менеджменту і маркетингу.

Збірник містить матеріали за напрямками:

Секція 1. Інноваційно-інвестиційний розвиток суб'єктів економічної діяльності.

Секція 2. Менеджмент та правове забезпечення діяльності аграрних підприємств.

Секція 3. Впровадження маркетингових інноваційних технологій для антикризового
синергетичного ефекту на ринку.

Секція 4. Публічне управління та регулювання аграрної сфери.

Актуальні проблеми економіки, управління та маркетингу в аграрному бізнесі:
матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Дніпро, 05-06
жовтня 2023 р. Дніпро, ДДАЕУ, 2023. 342 с.

*Роботи друкуються в авторській редакції, мовою оригіналу. Відповідальність за
грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори
публікацій.*

© Дніпровський державний аграрно-
економічний університет, 2023

ЗМІСТ

**СЕКЦІЯ 1. ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СУБ'ЄКТІВ
ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

БАГОРКА Д.А. Складові оптимізації бізнес-процесів підприємств	14
БОКАЧ О.В., НЕНАХОВА М.І. Інноваційні фактори забезпечення конкурентоспроможності підприємств агробізнесу	15
БОРОДЕЙ Д.В. РОЗДОБУДЬКО Е.О. Теоретичні підходи до визначення диверсифікації в економіці	16
БУР'ЯН С.В. Теоретичні аспекти управління прибутком підприємства	17
ВАСАРАБ-КОЖУШНА О. Напрями підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства	19
ВАСИЛЬЄВ С.В., КУТНЯ І.С. Тенденції інвестування в агробізнес України у воєнний час	20
VINICHENKO I.I., HORNYUK D.I. Formation of sustainable development of the enterprise	21
ВОЗДВИЖЕНСЬКИЙ В.В. Інноваційні чинники в забезпеченні стійкості потенціалу беззбиткового розвитку підприємств агробізнесу	23
ГАЛАГАН Т.І. Стратегічні напрями рекультивзації земель природно-техногенних комплексів	24
ГОНЧАРЕНКО О. В., САМІЛИК Т.М. Інноваційний вектор формування інклюзивної економіки	25
DIDUR K.M. The impact of the war in Ukraine on global food security	26
ЖИЛІН І.М. Детермінанти забезпечення стійкого стану економічної безпеки сільськогосподарських підприємств в умовах глобалізаційних викликів	27
ІВАНОВА Ю.В. Підвищення ефективності функціонування аграрних підприємств	29
КАДИРУС А.О. Конкурентне середовище та його вплив на діяльність підприємства	30
КАПУСТЯН А.С. Теоретичні аспекти управління інноваціями в аграрному секторі	31
КОВАЛЕНКО М.Є. Розвиток сучасної цінової політики в аграрній сфері	33
КОЗАК В.М. Забезпечення фінансової безпеки суб'єктів агропродовольчого ринку	34
КОРОЛЬОВ Д.Д. Сутність стратегічного розвитку підприємства	35
КОСТЮК М.В. Безпека та розвиток аграрного бізнесу в сучасних умовах	36
КУЧЕРЕНКО В.Ю. Формування інвестиційних стратегій підприємства	38
ЛАСТОВЧЕНКО П.В. Формування організаційно-економічного потенціалу сільських територій	40

МІЩЕНКО О. Ю. Сучасний стан проектного менеджменту в Україні	100
НАУМЕНКО А.В. Сутність та вдосконалення стратегічного управління підприємством	102
ПАВЛЕНКО С.С. Управління логістичними бізнес-процесами на підприємстві	103
ПАВЛУШКІНА Н. В. Стратегічне управління приватними медичними закладами в період воєнного стану	105
ПРИЛУЦЬКА О.В. Заходи покращення фінансового стану аграрних підприємств у сучасних умовах господарювання	106
РАДЧИШИН Т.П. Особливості управління соціальною відповідальністю бізнесу	108
РОДІНА О.В., ГАЙДАБУРА В.О. Управління процесом сертифікації нового насіння	110
РОДІНА О.В., ГОЖА А.С. Структура ресурсного потенціалу підприємства	111
РОДІНА О.В., КОСОБА О.В. Місце стратегічної діагностики в діяльності підприємства	112
РОДІНА О.В., ЛАГНО А.В. Автоматизація процесів управління на підприємстві залізничного транспорту	113
РОДІНА О.В., ШАПОШНІКОВА І.О. Комплексний підхід щодо використання функцій менеджменту	114
РУДЕНКО О. Комерційна таємниця – важливий аспект в економічній сфері	116
САКОВЕЦЬ Д. Методичні аспекти оцінювання ефективності функціонування логістичної системи підприємства	117
СТАРИКОВСЬКА Д.О., САВЕНКО О.А. HR-менеджмент сучасних підприємств	118
СТЕПАНЕНКО В.В. Закони, закономірності та принципи менеджменту організації	119
СТРЕКАЛОВ С.М., ЛЕБЕДЕНКО О.В. Теоретичні аспекти управління витратами виробничого підприємства	121
СТРИЖАК Р.О. Інформаційне забезпечення реалізації стратегії управління логістичними процесами аграрних підприємств	122
ТІТЕНКО З.М., КОВРИЖЕНКО К.А. Оптимізація ефективності управління активами підприємства	124
ТРОШИН А. Ключові фактори та переваги удосконалення системи менеджменту підприємства	125
ТРУШЕВСЬКИЙ С.С., ВЕЛИЧКО О.П. Проектування управлінських рішень з оптимізації операційних процесів в агробізнесі	126
VOLOVYK I., BURTAK S., MACKIE E. International projects response and extension service experience during the war in Ukraine	127
ЧЕКАШКІН Р.А., САВЕНКО О.А. Підходи до управління персоналом в умовах військового стану	129

Логістика і маркетинг відіграють різні ролі у процесі товаророзподілу в аграрному бізнесі. Наприклад, головним місцем реалізації коренеплодів, вирощених господарством, є території житлових масивів міста Києва. Для збуту продукції, господарство використовує торговельні мережі міста, такі як «La Silpo» і «АТБ». Моделювання проєкту рішення щодо оптимального розподілу коренеплодів за каналами збуту засвідчило, що у такі місяці як жовтень, листопад, грудень, січень та лютий найефективнішим є використання лише роздрібного каналу збуту (торгівля на ринках). Проте, весною та влітку вигідним буде використання обох каналів - роздрібного (продовольчі ринки міста) та гуртового (закупівля супермаркетами) - для реалізації коренеплодів.

Також побудовано модель бізнес-процесів, яка допоможе досягти раціонального та ефективного складу агрегатів щодо проведення окремих планових технологічних операцій у II кварталі 2024 р. Результати показали, що оптимальний машинно-тракторний парк для виконання окремих завдань II кварталу має складатися з тракторів марок: «FOTON-824» та «LANDINI POWERFARM». Трактори «МТЗ-82» та «NEW HOLLAND TD5.110» виявилися менш ефективними у порівнянні з раніше вказаними марками. Замінюючи трактор «МТЗ-82» та агрегати, до яких він входить, на трактори та агрегати на базі «FOTON-824» та «LANDINI POWERFARM», загальні витрати по машинно-тракторному парку скорочуються. З результатів приведених затрат стає очевидним, що для виконання всіх сільськогосподарських робіт, як у першому, так і у другому періоді, необхідна однакова кількість тракторів «FOTON-824», а саме один. Кількість тракторів «LANDINI POWERFARM» у першому періоді становить 2, натомість, у другому так само - 1. А, отже, загалом доцільно залучати два трактори марки «LANDINI POWERFARM» та один трактор марки «FOTON-824».

Таким чином, управлінські рішення в агробізнесі є процесом вибору дій та стратегій, які приймаються керівниками на різних рівнях організації для досягнення поставлених цілей і вирішення завдань. Управлінські рішення можуть бути піддані перегляду та коригуванню в залежності від зміни умов і результатів їх виконання. А проєктування рішень допомагає забезпечити систематичний та обґрунтований підхід до вирішення проблем і досягнення цілей аграрного підприємства.

Література:

1. Haefner, N., Wincent, J., Parida, V., & Gassmann, O. (2021). Artificial intelligence and innovation management: A review, framework, and research agenda☆. *Technological Forecasting and Social Change*, 162, 120392.

2. The official site of OpenAI (2023), “ChatGPT: Optimizing Language Models for Dialogue”, available at: <https://openai.com/blog/chatgpt/> (дата звернення: 14.09.2023)

3. Velychko, O., Velychko, L. & Ivanchyk, R. Management of competitiveness of the supply chain in the logistical systems of a small agrarian business. *Ефективна економіка*. 2019. № 3. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2019/3.pdf (дата звернення: 15.09.2023)

INTERNATIONAL PROJECTS RESPONSE AND EXTENSION SERVICE EXPERIENCE DURING THE WAR IN UKRAINE

Volovyk I., Ph.D., as. prof., Dnipro State Agrarian and Economic University

Burtak S., Ph.D., as. prof., Dnipro State Agrarian and Economic University

Mackie E., Program Manager, SOCODEVI, Canada

According to OCHA’s report - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, 492 international organizations were present in Ukraine in August 2023, and 471 of them had been implementing different projects [1]. The number of organizations seems large enough, nevertheless, their common efforts could help 8,3 ml of people, the planned number is 11.1 ml

people and the real number of people in need is 17.6. Other words, more than 50% of vulnerable people are still waiting for humanitarian response.

Most people received the humanitarian aid in Health projects (6.2 ml, 79% of targeted), in Water, Sanitation and Hygiene (4.1 ml, 54% of targeted), Food Security and Livelihoods (4 ml, 74% of targeted), and Multy-Purpose Cash (3.2 ml, 73%). The other categories of Humanitarian Response (Education, General Protection, Child Protection, Gender-Based Violence, Mine-Action, Shelter and non-Food Items, Camp Coordination and Camp Management in total have already served 7.4 ml people, 41% of targeted beneficiaries. 61% of reached people are female, 19% are children and 28% elderly persons.

We share here the experience of SOCODEVI, non-government organization, which works in Ukraine on economic development projects since 2008 and continues to support Ukrainian cooperatives, family farms and especially rural women during crisis and war.

SOCODEVI is an international organization, founded 36 years ago in Canada by cooperatives for cooperatives “to support cooperatives and helps them to consolidate as catalysts of inclusive, sustainable socio-economic development... To improve the living conditions of families in developing countries” [2]. SOCODEVI works in 40+ countries, implemented 500 projects and support 800+ organizations.

In Ukraine Socodevi implemented Ukraine Dairy Business Project (2008-2014, 2014-2021), Ukraine Grain Cooperative Project (2013-2018) and WeProsper Project, which started in May 2020 for Luhansk and Donetsk oblasts. All projects were financed by the Canadian Government (GAC). More information about projects achievements can be found at the web site of Dnipro Agricultural Advisory Service, NGO, which is one of SOCODEVI implementing partners in Ukraine [3].

WeProsper project was developed for enhancing farmers cooperation in vegetable and fruits production, development greenhouses technologies at the East of Ukraine, and to support rural women who were affected by the war since 2014. Extension specialist worked for baseline assessment, project operational planning and providing training in cooperative identity, good governance, financial literacy, technology, and marketing. In January 2022 the first strategic session for farmers was provided by the Cooperative Academy team [4], the active phase of the project started.

24th of February 2022 russia started the full-scale war against Ukraine and the lives of beneficiaries, partners and project team completely changed. Form the very first hours of the invasion, project team supported the farmers evacuation and relocation from the territories of the active armed action. There are some successful cases of business relocations, there some less unsuccessful. In March 2022, the crisis management tools were used for rapid response on the cooperatives needs. Worth to be mentioned the main economic challenges: broken logistic for join sales (milk, grain), lack of inputs and inflation, mobilization and lack of work force, additional cost for social support of IDPs, blackouts, overloaded rural women, who had to provide social services for communities hosting IDPs, support family farms and own family members' needs.

In 2022 the project was redesigned to meet the challenges and needs of beneficiaries – cooperatives, farmers, and rural women. The new name of the project is “WeProsper - The Entrepreneurship Development Project for Conflict-Affected Rural Population of Ukraine”. Cooperatives and family farms from Dnipropetrovsk, Zaporizhzhia, Poltava, Mykolaiv, Lviv and Ivano-Frankivsk oblasts are the targeted groups: 15 organizations (cooperatives) and 3500 individuals. Sectors of activities: grain, milk, horticulture. The project cycle is 5 years (till April 2025), and it has 3 main components: the support program for family farms, for agricultural cooperatives and advocacy. The budget is 6 028 400 USD [4].

Training, consulting, grant program for family farms and cooperatives, grant implementations and networking – the main projects activities, which provides the specialists of the extension service (DSKS) and Rural Women Business Network (NGO). Despite of the risks and uncertainty, the project continues to deliver information, resources, and what is more

important - vision and confidence for thousands of rural people, agricultural producers, and rural communities in Ukraine.

References:

1. Ukraine 2023 Humanitarian response. Key Figures. August 2023. OCHA official website: <https://response.reliefweb.int/ukraine>.
2. Socodevi official website: <https://socodevi.org/en/>.
3. Сільськогосподарська консультаційна служба. Офіційний сайт: <http://www.dsks.org.ua/>.
4. We Prosper - The Entrepreneurship Development Project for Conflict-Affected Rural Population of Ukraine. Mapping International Cooperatives Development Programs: <https://micdp.coops4dev.coop/project/we-prosper-entrepreneurship-development-project-conflict-affected-rural-population-ukraine>.

ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Чекашкін Р.А. здобувач вищої освіти

Савенко О.А., к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

У сучасних умовах національне суспільство, соціально-економічна система та ринок праці борються за виживання та перемогу. На жаль, через широкомасштабне вторгнення Російської Федерації на територію нашої країни та цілеспрямоване руйнування інфраструктури, виробничих і складських приміщень, відмову від поставок і зрив матеріально-технічного забезпечення ворог намагається вплинути на кожного члена нашого суспільства. Перш за все, ці причини мають вирішальний вплив на ринок праці та зайнятість.

Ринок праці є досить чутливим середовищем, яке реагує на зміни в суспільстві, соціально-економічні умови в країні, динаміку економічних перетворень, рівень виробництва та динаміку міграції. Поточний внутрішній ринок праці відображає ситуацію в країні та перебуває в кризі, викликаний широкомасштабним вторгненням Росії та введенням воєнного стану на всій території України. Загалом ринок праці сьогодні виступає барометром, який показує загальну ситуацію в суспільстві. У часи кризи та активних змін важливо утримувати та просувати кадри, щоб спеціалісти могли виконувати свої професійні завдання ефективно та без вигорання. Емоційний стан співробітників і їх безпека є пріоритетом для сучасних керівників, оскільки від цього залежить здатність компанії втриматися на плаву, не втрачаючи компетентних фахівців.

Ситуація на вітчизняному ринку праці надзвичайно складна. Через розруху та військову агресію, а також цілеспрямоване знищення виробничих потужностей та критичної інфраструктури багато компаній вдаються до планових масових звільнень. Особливо це помітно у прифронтових районах та регіонах, які найбільше постраждали від бойових дій, а саме Харківській, Дніпропетровській, Полтавській, Житомирській, Чернігівській, Херсонській, Запорізькій, Сумській та Миколаївській областях. Через масштабну руйнацію багато компаній припинили роботу або скоротили кількість працівників до критичного мінімуму через фінансову нестабільність і нездатність виплачувати зарплату. Значно зросла кількість фрілансерів, які шукають роботу чи підробіток на ринку праці. У багатьох професійних сферах сьогодні надзвичайно важко знайти відкриті вакансії. Багато фахівців готові змінити свою професійну діяльність і знизити очікувану зарплату. А це, у свою чергу, створює ринок праці, на якому роботодавець відіграє домінуючу роль і висуває дедалі вищі вимоги до претендентів.

Серед найактуальніших пропозицій роботи на ринку праці – вакансії у сфері продажів, ІТ, транспорту та логістики, бухгалтерії, маркетингу, виробництва та сільського